

Chu Sa Lan

Con dế đá một giò

Con dế đá một giò - tác giả Chu sa lan

Sáng hôm nay Sơn thức dậy sớm. Sớm đây có nghĩa là mặt trời đã ló lên khỏi ngọn cây. Nó thức sớm vì một lý do giản dị là được anh Sáu hứa sẽ đi với nó ra ruộng tìm bắt một con dế đá để tham dự trò đá dế. Đây là lần đầu tiên nó đủ tuổi hay đúng hơn được phép tham dự vào trò chơi của đàn anh. Quay qua anh Sáu đang còn ngáy khò khè nó lắc.

- Anh Sáu dậy... dậy...

Không mở mắt cũng không nhúc nhích, Sáu trả lời với giọng còn ngái ngủ.

- Dậy làm gì giờ này... ngủ nữa đi...

- Dậy đi bắt dế...

- Còn sớm mà...

- Tụi nó bắt hết...
- Ở ngoài ruộng cả đồng...

Tuy nói như vậy nhưng Sáu biết phải ngồi dậy nếu không cũng sẽ không được ngủ yên với thằng em út của mình. Hai đưa ra lu nước xúc miệng. Nói xúc miệng cho oai và văn minh chứ chỉ tọt ngum nước lạnh, đưa ngón tay trở vào miệng rồi chà đi chà lại hai hàm răng mấy lần đoạn phun phèo ra. Thế là xong. Nhiều lần Sáu tự hỏi xúc miệng như vậy có ích lợi gì đâu mà Má, chị Hai hoặc cô giáo Thâu cứ khuyên nên xúc miệng. Xong cái màn xúc miệng hai đứa vào bếp lục cơm nguội.

- Mày phải ăn cho no... Tao dẫn mày đi chỗ này xa lắm...
- Mình đi đâu?
- Xuống Bình Chánh...
- Đi xa mỗi chân chết...

Biết thằng em còn nhỏ không đi bộ xa được nên Sáu trấn an nó.

- Tao nói Bình Chánh chứ chỉ cách mình chừng cây số. Dưới đó có đê đá chiến hơn trên mình...

Nghe bùi tai Sơn bằng lòng. Xực chén cơm nguội, uống nước xong Sáu trở lại giường ngủ của hai đứa. Lôi ra cái hộp bằng cây nó đưa cho Sơn

- Tao cho mày đó...

Cười toe toét Sơn vui mừng nhận cái hộp đựng đá của người anh trai lớn hơn nó ba tuổi. Cái hộp cũ mèm này có một lịch sử huy hoàng bởi vì nó chứa những con đá vô địch, những con đá mà nó từng mơ ước được có. Cái hộp cũ đó là niềm hãnh diện của anh Tư, anh Sáu nó, hai tay đá đá nổi tiếng của gia đình.

Giữa tháng 4 mà trời nắng gắt. Chỉ cần lội bộ dọc theo con đường lộ đá chừng trăm thước mồ hôi mồ kê tuôn nhễ nhại. Sáu đi đầu. Tay của nó cầm cây roi dài chừng một thước. Ở dưới quê rần rít rất nhiều cho nên cây roi là thứ khí giới hữu dụng nhất. Nếu Hồng

Thất Công có cây gậy đá cầu thì cây roi của nó chính là cây roi đánh rắn. Nhiều lần lang thang trong rừng cây rậm rạp gặp rắn hổ mà không có roi để đập đầu sẽ bị nó cắn xùi bọt mép, chờ chờ tới nhà thương thì tiêu đời hoặc nếu sống thời cũng khó nuôi.

- Tới chưa anh Sáu...

Sơn hỏi và Sáu trả lời chút nữa. Cứ như vậy mà hai đứa đi xa cả cây số. Tới một chỗ cao ráo Sáu dừng lại ngắm nghía. Cỏ tranh cao mắt đầu. Cỏ mây mọc tràn lan. Cây sao cao ngất trời đứng trơ vơ một mình bên lề con lộ đá.

- Chỗ này...

Sáu lên tiếng. Sơn hỏi với giọng nghi ngờ.

- Chỗ này mà có đẻ à?

Sáu gật đầu một cách quả quyết.

- Ừa chỗ này... Tao sẽ bắt cho mày một con đẻ rắn...

Sơn tròn mắt nhìn anh mình lom lom. Nó chưa bao giờ nghe ai nói tới đẻ rắn... Đẻ than, đẻ lửa, đẻ cơm, đẻ nhủi thì có...

Tay dùng cây roi dài quét mạnh lên đám cỏ như để đuổi rắn Sáu giải thích.

- Đẻ rắn là con đẻ sống lẫn lộn với rắn. Nó làm hang gần hang rắn...

- Bộ rắn hồng ăn thịt nó à?

Sơn ngắt lời anh. Sáu cười bước đi.

- Con đẻ có bằng ngón tay thì rắn ăn chừng nào mới no... Vì sống gần hang với rắn, nhất là rắn hổ nên nó bị nhiễm hơi độc của rắn. Mình bắt về đem đá là thắng. Nó đá con đẻ nào là con đẻ đó ngum cù tèo...

- Sao anh biết?

- Tao đọc sách...

Sơn làm thinh không cãi khi nghe anh mình nói đọc trong sách. Nó biết anh nó là đứa trẻ hay chữ nhất trong làng dù chỉ mới có 9 tuổi. Anh nó hay chữ hơn người lớn. Hay chữ là đọc sách báo. Sáu đọc hết những cuốn sách dày cộm của bà nội, bà ngoại. Nó kể cho đám con nít nghe về truyện Phong Thần, chuyện Khương Tử Nha câu cá mà không có lưỡi câu. Chuyện Tôn Tản, Bàng Quyên. Chuyện

Kinh Kha thời Đông Chu Liệt Quốc. Chuyện Tam Quốc. Tây Du. Tam Hạ Nam Đường. Nhạc Phi. Hết chuyện Tàu nó kể cho em út nghe chuyện Hai Bà Trưng. Phù Đổng Thiên Vương. Trọng Thủy Mị Châu. Từ Thức Giáng Hương. Chữ Đồng Tử với công chúa Tiên Dung...

- Đây rồi..

Sáu reo lớn. Gần gốc cây sao chừng năm thước có một cái hang sâu.

- Thúi quá...

Sơn bật mũi lên tiếng. Sáu gật gù cười vui vẻ

- Hang rắn mà mây...

Đạp cho cỏ nằm rạp xuống đất xong Sáu đứng im quan sát cái lỗ tròn tròn và sâu hun hút. Những lần theo anh Bảy Lê đi bắt rắn hổ nó biết có cặp rắn hổ đang ở dưới hang. Nó không muốn làm động để con rắn bò lên vì mục đích của nó không phải bắt rắn mà bắt con dế. Nó cũng biết con dế không phải ở trong hang rắn mà ở trong cái hang dế quanh quần đâu đây. Chỉ cần làm sao cho con rắn đừng bò lên trong lúc nó đi tìm ra hang dế là an toàn. Miệng hang rắn tròn lóng cho nó biết con rắn hổ ra vào thường xuyên. Ngấm ngấm giây lát nó dẫn Sơn đi dài dài theo lộ đá rồi lát sau khệ nệ ôm cục đá ong to tướng về lấp miệng hang rắn. Xong xuôi nó với thằng em đạp cỏ thành một bãi lớn và cặm cũi tìm hang dế. Dế cơm, dế nhũi nhảy lung tung chứng tỏ nơi đây có rất nhiều dế.

- Đây rồi...

Sáu la lớn khi thấy một cái hang nhỏ. Hang dế không sâu lắm. Tìm được hang dế đã khó mà bắt dế để đá còn khó hơn bởi vì phải bắt con dế còn nguyên vẹn thì nó mới đá được. Bị gãy giò, đứt cẳng là kể như bỏ. Đứt râu cũng bỏ. Nam tu nữ nhũ. Dế cũng giống như người. Nam vô tửu như kỳ vô phong. Dế cũng vậy. Dế trống là phải có râu mới oai phong lắm liệt. Dế đá mà hông có râu thì chỉ là dế đá giò lái.

- Mày bắt đi...

Tuy tìm được hang để nhưng Sáu không chịu bắt mà lại bảo Sơn. Thâm ý nó muốn cho thằng em phải học, phải thực hành chuyện bắt dế. Từ đó Sơn sẽ biết cách và đi bắt dế một mình.

- Mình làm sao bắt nó hả anh?

- Mày vỗ vỗ vào miệng hang để làm động ổ và con dế nhảy ra xong mày chụp nó. Mày phải chụp như vậy...

Sáu chỉ Sơn bằng cách khum khum bàn tay của mình lại rồi chụp lên mặt đất.

- Mày chụp như vậy nó mới không bị đứt râu, gãy chân. Còn nguyên nó mới đá được... Mày coi chừng để tao chọc con dế nhảy ra...

Sơn bậm môi gật đầu. Sáu ngồi chồm hóm trên mặt đất xong dùng tay vỗ mạnh lên đất vòng quanh hang con dế. Con dế nhảy ra một cách lẹ làng và bất ngờ khiến cho Sơn trở tay không kịp. Tuy nhiên đã bắt hàng trăm con dế đá nên Sáu không khi nào để cho con dế rần chạy thoát. Con dế còn đang lơ lửng trong không khí, hai bàn tay nhỏ nhắn của nó vỗ bụp một cái và con dế nằm lệt bên trong.

- Mở nắp hộp ra...

Sáu bảo thằng em của mình. Sơn mở hé hé cái nắp và con dế chui tọt vào. Sáu đứng dậy cười vui vẻ.

- Mình đi về...

Sơn chưa hề thấy mặt mũi con dế đá đầu tiên của nó. Riêng Sáu, dù chỉ thấy thoáng qua song nó đoán con dế rần này sẽ trở thành con dế chiến.

Sau khi bắt được con dế đá rồi trở về nhà Sáu bỏ đi đâu không biết. Trước khi đi nó dặn đi dặn lại thằng em không được mở nắp hộp ra.

- Mày mở mà nó nhảy mất là khỏi đá luôn...

Sáu đã cảnh cáo thằng em của mình trước khi rời nhà. Tuy nhiên Sơn không dần được tò mò. Nó muốn xem mặt mũi con dế. Con dế

rắn này mặt mũi chắc phải ngầu lắm. Sơn lăm bằm trong lúc nhìn cái hộp cây đặt chính giữa giường ngủ của hai đứa.

- Minh mở he hé ra coi thử... Ảnh đâu có biết...

Sơn lăm bằm. Ý muốn coi mặt con để khiến cho nó ngồi đứng hồng yên. Tuy nhiên khi nhớ tới lời căn dặn của Sáu nó dậm ra do dự. Nó biết tính của anh nó. Sáu hiền hậu, vui vẻ nhưng rất cộc, liều lĩnh và gan dạ. Phải nói là Sáu lì lợm không sợ bất cứ con gì hay bất cứ ai trong làng dù là người lớn. Đến ông hương quân Cây mà Sáu còn quánh mà. Quánh trước mặt không được thì quánh sau lưng. Đánh du kích mà...

Sơn đứng khom lưng nhìn chằm chằm cái hộp cây cũ kỹ sờn sùi nhưng có sức quyến rũ lạ kỳ đối với nó. Dường như trong hộp có tiếng động của con dế rồi tiếng khè khè vang nho nhỏ.

- Nó gáy...

Sơn kêu nhỏ. Gà gáy thì dễ cũng vậy. Nó đã nghe dế gáy nhiều lần nên có thể phân biệt được sự khác nhau giữa dế đá và dế không đá. Dế đá gáy lớn hơn, âm thanh hùng dũng hơn. Tiếng gáy là hình thức đe dọa tinh thần đối phương hoặc hù kẻ địch. Có nhiều con dế thoát nghe tiếng gáy của con dế khác liền nín khe, sợ không dám gáy tiếp và nhiều khi chạy trốn mà không dám đá cú nào. Sơn lắng nghe tiếng con dế gáy rè rè rồi im luôn.

- Hay là nó bệnh...

Trí óc non nớt của đứa trẻ lên sáu bắt đầu đặt ra nhiều câu hỏi mà không có câu trả lời.

- Hay là nó đói...

- Hay là nó khát...

- Nó chết...

Cuối cùng vì không dẫn được tò mò Sơn he hé mở nắp hộp. Nó hơi hoảng khi không thấy con dế. Vù... Con dế phóng ra khỏi hộp. Sơn đưa tay ra chụp. Tuy nhiên bàn tay nhỏ nhắn của nó làm sao chụp

được con đế. Nó trợn mắt nhìn con đế đen thui đang nằm trên chiếu. Cặp râu dài động đậy. Hai mắt tròn to của con đế nhìn nó như trêu chọc, như thách thức. Sơn biết bằng mọi cách nó phải bắt cho được con đế bỏ vào hộp trở lại trước khi anh Sáu của nó về bằng không sẽ như đòn. Cánh tay đưa ra chầm chậm, bàn tay hơi khum khum nó phải chụp mà không làm sứt mẻ tới con đế đá. Bụp... Bụp... Bụp... Sơn chụp lia chụp lia song vô ích. Con đế lanh hơn nó bội phần. Hai đối thủ kẻ chụp người nhảy rớt cuộc con đế vẫn nhón nhơ trên chiếu. Tới đây Sơn hiểu bằng mọi cách và mọi giá nó phải bắt được con đế ương ngạnh và bướng bỉnh trước khi nó nhảy xuống đất. Lúc đó nó không có nhiều hy vọng để bắt được con đế. Bụp... bụp... Bàn tay nhỏ nhắn của Sơn chụp lia lia.

- A... Mày ngon mày nhảy nữa đi...

Sơn reo lớn khi biết mình đã chụp trúng con đế trong lòng bàn tay của mình. Nhưng sau đó nó hơi hoảng vì không nghe con đế động đậy.

- Hay là nó chết... Mình chụp mạnh quá nó chết...

Nghĩ tới con đế bị chết Sơn hơi hoảng. Nó từ từ hé bàn tay ra rồi nằm sát xuống chiếu nhìn vào. Thấy hai cái râu còn đưa qua đưa lại nó mừng húm rồi từ từ giở bàn tay của mình lên cao hơn nữa. Nó hơi ngạc nhiên là con đế vẫn nằm yên thay vì nhảy nhót ngay cả khi nó nhấc tay lên cao. Nhìn chăm chú giây lát Sơn mếu máo khi khám phá ra con đế đá thân yêu của mình đã bị gãy một chân. Cái chân con đế nằm im lìm trên chiếu. Tự dưng nó bật khóc hu hu vì tiếc con đế thì ít mà sợ bị đòn thì nhiều. Nó khóc tới độ quên bắt con đế bỏ vào hộp. Tuy nhiên con đế một giò vẫn còn nằm yên trên chiếu.

Chưa bước vào cửa Sáu đã nghe tiếng khóc của thằng em trai vang ra. Nó hiểu có chuyện gì xảy ra và chuyện đó có dính líu ít nhiều tới con đế đá.

- Có chuyện gì vậy?

Sáu hắt hàm hỏi khi thấy thằng em mặt đầy nước mắt nước mũi đang ngồi trong góc. Trên chiếc chiếu con đé than đang nằm im. Quan sát con đé nó hơi cau mày rồi lặng thinh. Lát sau nó từ từ nói.

- Thôi nín đi mày... Con đé một giò cũng đá được...

Đưa tay áo quệt nước mắt Sơn hỏi nhỏ.

- Một giò đá được hả anh?

Sáu gật đầu.

- Được chứ sao hông được. Mày thấy tao một tay mà còn quánh thằng Út sặc máu mũi mà...

Sơn mừng rỡ vì con đé còn đá được và nhất là không bị anh Sáu nựng sung mặt do cái tội không nghe lời làm gãy chân con đé. Thật ra Sáu nói cho thằng em mình an lòng chứ nó cũng không dám quả quyết là con đé thọt chân có thể đá được và đá bại tất cả anh hùng hào kiệt đé trong làng đé trở thành đệ nhất cao thủ.

Cái chuyện nó trói một tay để đánh lộn với thằng Út là chuyện khác. Con người ta với ý chí quyết thắng, với tánh lì như nó thì có thể một tay đánh gục địch thủ. Riêng con đé không phải là con người. Tuy nhiên nó phải chấp nhận chuyện đã xảy ra vì không thể tìm ra con đé nào khác. Bây giờ đã chiều rồi nên không đi bắt đé được mà sáng mai là bắt đầu cuộc đấu. Nó chỉ còn có 12 giờ đồng hồ để biến con đé một giò thành cao thủ đé.

Nhẹ cầm lấy con đé than xấu xí và tàn phế bỏ vào hộp xong, nó rút trong túi áo ra một nắm củ và củ xanh bỏ vào hộp. Đường như bị đói nên con đé ăn ngấu nghiến.

- Củ gì vậy anh?

Sáu thì thầm với em của mình như sợ ai nghe được.

- Củ cú... Minh phải cho nó ăn củ củ nó mới mạnh khỏe và đá

hăng... Cũng giống như con voi trận vậy. Muốn cho con voi hung dữ để ra trận người ta cho nó ăn mía...

- Sao anh biết?

Sơn hỏi và Sáu thản nhiên gật đầu.

- Sách nói như vậy. Cỏ cú là một vị thuốc...

Sơn nhìn anh mình một cách nể phục. Anh đọc sách mà sách nói thì phải trúng. Đây nắp hộp lại Sáu lấy cuốn tập đề lên.

- Mà đừng có mở ra nghe chưa...

Sơn gật đầu. Cho vàng nó cũng hông mở ra nữa. Bỏ ra đứng nơi sân trước nhìn qua bên kia tiệm chạp phô của chú Ba nó im lìm suy nghĩ. Con đế than, con đế rắn của nó dù bạo, dù dữ cách mấy cũng không đả bại quần hùng nếu có một giò. Muốn làm cho con đế đá hăng nó phải có cách nào khác hơn. Nó nhớ tới chuyện Thủy Hử và đoạn Võ Tòng đả hổ Kiền Dương Cang. Nhờ say rượu nên Võ Tòng mới đủ sức mạnh và gan lì đánh chết cọp. Ngẫm nghĩ giây lát nó dô bếp lục lạo rồi mỉm cười thích thú khi thấy chai rượu trắng mà má nó thỉnh thoảng dùng để ướp thịt nướng. Nó định cho con đế nhậu rượu đế để làm cho con vật hăng tiết vệt trước khi lâm trận. Suốt đêm hôm đó Sáu mơ màng nghe con đế một giò gáy tè tè...

Trời sáng rõ. Sáu và Sơn ních mỗi đứa một gói xôi đậu phộng và ly nước lạnh xong bắt đầu rời nhà. Sơn được anh của nó nhường cho vinh dự cầm cái hộp đựng đế bởi vì nó chính là chủ của con đế. Nếu con đế một giò thắng thì tất cả vinh quang là của nó. Sáu, anh của nó đã có quá nhiều vinh quang rồi nên bây giờ nhường lại cho đứa em út của mình. Sáu đi sau. Trong túi áo của nó có chai dầu Nhị Thiên Đường đựng bửu bối là chút rượu trắng để cho con đế uống.

Sân trường sơ học đầy con nít đứng ngồi, chạy nhảy la hét om xòm. Con nít trong làng chia làm hai phe. Phe nhà giàu đứng đầu bởi thằng Bảy Thừa. Nó là con ông hương quản Cây. Tụ tập quanh nó

là đám con nít ở chợ, có tiền và có nhiều quà bánh hơn đám con nhà nghèo ở trong vườn mà thủ lĩnh là Sáu. Nhà nghèo muốn có ăn phải đi ăn cướp, nhưng ăn cướp kiểu anh hùng Lương Sơn Bạc mới ngon, tức là ăn cướp xong rồi chia đều cho anh em. Đám con nít Lương Sơn Bạc hò reo khi thấy Sáu xuất hiện. Thằng Bảy thừa gùm gùm nhìn địch thủ không đội làng chung của nó.

- Để của mày đâu?

Thừa hát hàm. Trí Đa Tinh Nguyễn Sáu cười hì hì chỉ vào thằng em của mình.

- Năm nay tao không đá... Đá với mày chán lắm. Mày thua hoài...

Bị địch thủ chế nhạo Thừa đỏ mặt. Nó chưa kịp sùng sộ Sáu tiếp liền.

- Thằng Sơn sẽ đấu với mày...

Thừa nhìn Sơn. Thằng nhỏ tỏ vẻ bối rối vì bị khớp trước địch thủ mà uy phong đều trời hơn mình.

- Thằng Sơn hả... Nó có để hông mà đá?

Sơn chưa kịp lên tiếng Sáu hót lời trước. Nó sợ thằng em thật thà phun ra là bẻ mảnh hết.

- Có sao hông có. Nó có con đế răn...

Đám con nít bật cười khi nghe Sáu nói tới con đế răn. Chúng nghĩ nó xạo. Đế thì có nhiều thứ nhưng đế đá chỉ có hai thứ là đế than và đế lửa, trong đó đế than đứng nhưt tuy hình dáng nó nhỏ hơn nhưng về tính lì lợm nó ăn đứt con đế lửa.

- Tụi bây con nít biết gì. Tao đọc trong sách của ông Lê Quý Đôn có nói tới hai thứ là ngọc răn và đế răn. Ngọc răn là ngọc ở trong đầu của con răn, còn đế răn là con đế ở gần răn. Nó làm hang gần hang răn nên dữ như răn...

Sáu cười thầm trong bụng khi thấy đám con nít im rơ vì bị nó đem ông Lê Quý Đôn ra hù. Quay qua Bảy Thừa nó hát hàm.

- Mày dám đá với con đế răn của thằng Sơn hông?

Bảy Thưa dụ dự. Nó mân mê cái hộp đựng dế trong tay. Mặc dù có con dế than nổi tiếng nó cũng hơi khóps khi nghe nói tới con dế rắn của Sơn. Biết tẩy của Bảy Thưa, Sáu bồi thêm một câu mà khi nghe xong đám con nít đều trợn trắng trông mắt nhìn Sáu lom lom.

- Tao chấp mày một giò đó. Dám đá hông?

Tới nước này Bảy Thưa hông nhận cũng hông được. Hông nhận lời là mất mặt anh hùng, mà mất mặt thì làm sao làm xếp đám con nít nhà giàu được. Liếc nhanh đàn em của mình Bảy Thưa chắc giọng.

- Tao chịu đá. Mày muốn cá cái gì?

Cạch... Trí Đa Tinh Nguyễn Sáu đặt xuống đầu trường một vật. Hàng trăm cặp mắt nhìn vật đó một cách thèm thuồng. Đó là cái ná thung bằng sừng trâu. Nguyên đám con nít trong làng không có đứa nào có cái ná thung đặc biệt này. Sáu nổi danh thần xạ cũng nhờ cái ná thung huynh truyền của anh Tư cho nó khi anh đi học xa. Từ đó nó trở thành tay vô địch về bắn chim. Gõ kiến bám trên cây dừa lão cao chót vót, chỉ cần một phát thôi nó bắn gục con chim mà chú Ba Tàu hứa sẽ trả năm đồng nếu con chim còn sống. Chim cu gáy đậu trên ngọn me cao trập ót mà nó bụp một phát là lật gọng liền. Bởi vậy cái ná thung bằng sừng là báu vật mà đám con nít không đứa nào không mơ ước được làm chủ.

- Mày có cái gì?

Sáu hỏi Thưa. Thằng xếp con nhà giàu ra hiệu cho đồng bọn. Đám em út của nó thi nhau bỏ xuống nào kẹo, bánh, mứt hay đủ thứ trò chơi mà đám trẻ nhà nghèo không có tiền để mua. Giữa đầu trường bày đầy trái cây như quít, ổi, mận, đu đủ, dứa xiêm.

- Dế của mày đâu...

Bảy Thưa hỏi Sơn và thằng nhỏ trịnh trọng đặt xuống đầu trường cái hộp cây. Nó từ từ mở nắp ra. Có tiếng cười chế nhạo vang lên kèm theo tiếng ồ thất vọng. Đám con nhà giàu cười hô hố, cười sặc sụa, cười bò càng khi thấy con dế xấu in, nhỏ như hạt tiêu mà lại có

một giò của Sơn. Thằng nhỏ ngượng ngùng vì tiếng cười chế nhạo của địch thủ. Nó nhìn đám con nít nhà nghèo như cầu cứu hoặc phân bua nhưng chỉ thấy những ánh mắt thất vọng và lạnh nhạt. Chỉ riêng Trí Đa Tinh Nguyễn Sáu vẫn thản nhiên. Nhìn Thừa nó hỏi lớn.

- Để đâu?

Cười cười Thừa đặt cái hộp cẩn sà cù xuống đất rồi nhẹ mở nắp hộp ra. Dù không buột miệng kêu trời như những đứa trẻ khác Sáu cũng phải trở mắt nhìn con đế của thằng Thừa. Nó chưa bao giờ thấy con đế nào bự và bộ tịch dữ dằn như con đế này. Lính giỏi không cần đông. Tướng giỏi không phải bự con. Tới nước này thì Sáu không còn đường rút nữa rồi. Đánh hay là chết. Thà chết vinh còn hơn sống nhục. Hai thằng nhóc xếp gạch thành đấu trường nhót hai con đế lại. Hàng trăm cặp mắt nhìn hai đấu thủ. Đế đá có bài bản hẳn hoi. Trước nhất hai con đế đấu võ miệng bằng cách so râu với nhau. Con đế lửa của Thừa râu dài cả tấc. Hai chân sau to và gồ ghề. Nó chỉ búng hay đá một cái thôi con đế rắn của thằng Sơn chắc sẽ lặn kênh ra đất. So râu chừng giây lát con đế lửa cất tiếng gáy. Lối đánh võ miệng để hù địch thủ này là đòn đánh phủ đầu. Địch thủ mà yếu bóng vía là sợ liền, nhiều khi chỉ nghe tiếng gáy đã chạy trước rồi. Tiếng gáy của con đế lửa của Bảy Thừa nghe thật dã tai. Sáu phải công nhận mình chưa nghe con đế nào có tiếng gáy to, oai phong và hùng dũng như con đế này. Con đế rắn của Sơn vẫn đứng yên một chỗ có lẽ vì chỉ còn có một giò nên nó lười di chuyển. Nghe tiếng gáy của địch thủ nó cũng cất tiếng gáy. Đám con nít bật cười khi nghe con đế rắn gáy. Âm thanh nghe rè rè như thùng thiếc bễ hay ong bầu ở trong lon sữa đặc.

Sau màn đánh võ miệng hai con đế bắt đầu cuộc đá. Sáu nhăn mặt khi thấy con đế lửa nhe hai cái răng nhọn lều ra. Nó chỉ cần ngoạm một cái là con đế rắn đứt làm đôi. Đám con nít hò reo, vỗ tay ầm ầm khi thấy hai con đế quần lấy nhau. Tới giờ phút này chúng quên mất phe ta hay phe địch mà chỉ còn say mê thưởng thức hai con đế

kèn cựa nhau. Phải nói là con đế rắn tuy nhỏ thêm mất một giò nhưng nó khôn ngoan và có đầu pháp rõ ràng, Nó không ngại lượn dưới bụng, xoay bên này, lùi lại, tiến tới hay xoay trở để né những cú đá mạnh bạo của con đế lửa lớn gấp đôi nó. Nếu còn đủ hai giò Sáu dám chắc con đế rắn của Sơn sẽ tung nhiều ngón đòn ngoạn mục. Tuy nhiên bằng kinh nghiệm của một tay đá đế, Sáu biết con đế của mình khó lòng địch lại con đế lửa của Bảy Thưa nếu nó không giở bừa bới ra.

- Hết hiệp rồi...

Sáu la lớn đoạn nhanh tay sót con đế của mình trước khi nó bị địch thủ giáng cho một đòn chí tử. Hai con đế được cho nghỉ một một lúc rồi mới tái đấu. Cầm con đế trong lòng bàn tay của mình Sáu cười nói.

- Tao cho nó uống nước...

Vừa nói nó vừa đi ra mé đìa. Liếc nhanh không thấy có ai ở gần nó mở chai dầu gió Nhị Thiên Đường ra rồi đưa ngay miệng con đế. Khát nước con đế cắn đầu nhậu. Nhét chai dầu vào túi nó trở lại đấu trường xong bỏ con đế xuống đất. Con đế rắn màu đen nằm im như một mối cần phải nghỉ ngơi cho lại sức. Lát sau Bảy Thưa bỏ con đế lửa của nó ngay trước mặt đối thủ. Vừa nhìn thấy con đế của Bảy Thưa con đế rắn bỗng dựng cất tiếng gáy. Đám con nít nhìn nhau khi nghe nó gáy lạnh lạnh, gáy từng tràng dài và càng lúc càng lớn hơn.

- Con đế này ngộ ghê tui bay... Bây giờ nó gáy lớn hơn hồi nãy...

Thưa lên tiếng báo động. Con đế lửa của nó cũng bắt đầu gáy nhưng tiếng gáy của nó bị át bởi tiếng gáy vang lừng của con đế rắn hột tiêu. Vừa gáy con đế rắn vừa nhích từng bước tới sát đối thủ. Cái giò độc nhất của nó cào cào trên mặt đất thành đường dài.

- Dô...

- Dô...

- Dô... dô con...

- Mà mà cần đứt râu nó tao cho mà ăn hột mít...

Đám con nít nhà nghèo vừa vỗ tay, vừa la hét cổ vũ cho đế nhà.

Sáu mỉm cười khi thấy mồ hôi tươm ra trên mũi của Bảy Thưa.

- Trời...

- Nó bay...

- Con để một giò nó bay...

Đám con nít la rầm khi thấy con để một giò phóng tới. Cái thân nhỏ xíu của nó đề lên lưng còn cái chân độc nhất của nó quặp lấy thân trong lúc hàm răng nhọn hoắt cạp cắn vào mắt địch thủ. Trúng đòn độc con để lửa cổ găng giãy giụa. Cái đầu của nó lắc qua lắc lại rồi cuối cùng nó ngã lăn ra và giãy giụa trên đất như muốn chạy trốn mà không được.

- Thua rồi... Thua rồi... Nó chạy rồi...

Đám con nít không phân biệt giàu nghèo la rầm lên khi thấy con để cồ của Bảy Thưa chạy vòng vòng quanh đầu trường trong lúc con để rần lếch thếch rượt theo. Cuối cùng có lẽ vì mệt nó dừng lại cất tiếng gáy. Đó là tiếng gáy của kẻ chiến thắng. Về mặt sượng sùng Bảy Thưa bắt con để của mình lên. Chơi đúng luật đá để nó trao con để của mình cho Sơn. Thằng nhỏ hân hoan nhận lãnh chiến lợi phẩm. Đám con nít nhà giàu lủi thủi ra về trong lúc đám con nít nghèo mở tiệc ăn mừng chiến thắng. Sáu chia đều chiến lợi phẩm cho các anh hùng Lương sơn Bạc. Nhìn theo bóng Bảy Thưa thất thủ trên đường, nó biết cuộc đá để năm tới sẽ vô cùng gay go vì hơn ai hết Thưa không bao giờ bỏ cuộc cho tới khi nó chiếm được chức vô địch. Tuy nhiên Sáu không còn có dịp đá để vào năm tới vì gia đình nó dọn lên tỉnh rồi sau đó lên Sài Gòn và ít khi có dịp trở lại quê làng của mình. Ở đô thành nó có bạn mới và nhiều trò vui mới lạ hơn.

(Trích trong tập truyện ngắn: Quê nghèo)